

RAZMEJITEV DELOVANEGA RAZMERJA OD OSTALIH OBLIK SODELOVANJA Z DELODAJALCEM (Franca 1)

IZHODIŠČNO VPRAŠANJE

Ali se lahko manager samostojno odloči v kakšni pravni obliki bo sodeloval s posameznikom? NE. (Manager ni popolnoma samostojen. Odvisno za kakšno pogodbo gre. Študent lahko zahteva podjemno pogodbo.)

S.P.= podjemne pogodbe:

- Oblika sodelovanja = elementi delovnih razmerij
- 30 dni za pritožbo, da lahko sklene pogodbo o zaposlitvi

Kakšni so kriteriji izbire? Elementi delovnega razmerja. Meje so ali ima pogodba elemente delovnih razmerij. Podjemna pogodba.

Primer: ŠTUDENTI= lahko tožijo.

Za delovno mesto potrebujejo potrebno izobrazbo. Posameznik prepove podjemno pogodbo (avtorsko delo) ali na drugo delovno mesto = študent novinar dela na podjemno pogodbo – ne sme ker nima potrebne izobrazbe.

KATERE SO MOGOČNE OBLIKE SODELOVANJA? (jih je 36) - pravna oblika sodelovanja s posameznikom: pogodba o zaposlitvi (ZDR), delo prek kadrovskih agencij (ZDR), ekonomsko odvisna oseba (ZDR), podjemna pogodba (OZ), avtorska pogodba (ZASP), študentsko delo, začasno in občasno delo upokojencev.

POGODBA O ZAPOSLOTVI

- Definicija delovnega razmerja (4. Člen ZDR)
- Sklenitev pogodbe o zaposlitvi: nastop dela, stranke pogodbe, čas sklepanja, pogodbeni svoboda, objava prostega delovnega mesta, prepoved diskriminacije,... zaposlitveni postopek.
- Vsebina pogodbe o zaposlitvi: stranke, delovno mesto, delovni pogoji,...
- Obveznost delavca in delodajalca.
- Finančni vidik: bruto + davek + malica + prevoz na delo + bolniške odsotnosti + dopust...

Dalj časa trajanja dela. V znaku diskriminacije je boljše podjemna pogodba.

Delavec mora izpolnjevati določene pogoje, delodajalec objavi razpis (določi pogoje); nujna je javna objava, objavljeno v širši javnosti (časopis, TV, oglasna deska). Razpis mora imeti prepoved diskriminacije (m/ž). Odškodnina za diskriminacijo (5000€).

Vsebina pogodbe o zaposlitvi: stranke, delovno mesto, delovni pogoji.

OBVEZNE SESTAVINE POGODBE O ZAPOSLOTVI – plača, čas stranke. Sprememba v pogodbi – ANEKS. V primeru študentskega dela velja karkoli se zmenimo – plačilo je lahko karkoli. Pogodba ne rabi biti pisna, je pa v večini, ker je lažje dokazljiva.

V času zaposlitve ne smemo izvajati drugih konkurenčnih dejavnosti, razen če mu delodajalec to dovoli. Lahko oblikujem oglase za konkurenco, če določba ne določa drugače.

Pogodbe o zaposlitvi (zdr):

- Za nedoločen čas s polnim delovnim časom- ni zagotovljeno, lahko odpustijo iz poslovnih razlogov. Zlorabe= plačilo, kolektivne pogodbe, delovni čas,...
- Atipične oblike pogodbe o zaposlitvi – za določen čas, delo prek agencij, krajši delovni čas

Določen čas: lahko tudi za 1 dan, 3 mesece,... 75 %. Kakšno bo povpraševanje, prveri posameznike (poskusna dela do 6 mesecev). Poskusno delo = ali je sposoben/usposobljen delati za to delovno mesto. Komisija oceni ali je opravil poskusno delo ali ne – ocenjujeta najmanj 2 ali več, nikoli 1!. Pogodba za določen čas = izjema, ko jo sklenemo mora biti naveden razlog (54. Člen) = začasno obseg dela, če pride do spora (3 mesece zaradi obsega dela) mora dokazat kje, kaj obseg dela... Razlog moramo vedno utemeljit = dejstva!

Določen čas za krajši delovni čas: ne rabijo utemeljiti zakaj krajši delovni čas. Vse kar je manj od polnega delovnega časa. Problem = ko delavci delajo polni delovni čas, lahko če to dovolijo/se strinjajo v pogodbi o zaposlitvi – mora če se strinja. Lačane ure (4h/dan) 5 ura mora biti plačana = več bi marala biti plačana pa ni! Invalidi in mamice imajo pravico delati za krajši delovni čas – 30 dni prej povedat da želijo delati za krajši delovni čas, delodajalec mora dati nujno takšno delo – dokler poteče pogodba.

ZAPOSLOTEV ZA DOLOČEN ČAS IN ZA KRAJŠI DELOVNI ČAS

- Zaposlitev za določen čas (54-58. Člen ZDR): razlog zaposlitve (povečan obseg dela, nadomeščanje, projektno delo; ni proste izbire; utemeljeni in dokazati razlog), pazljivo pri zaključku sodelovanja (odpravnina, tztransformacija).
- Zaposlitev za krajši delovni čas (65-67. Člen ZDR): prispevki za pokojninsko in invalidsko zavarovanje (samo za 4h), problem nadur.

Razlog za zaposlitev. Utemeljiti in dokazati če pride do spora.

DELO PREK (KADROVNSKIH) AGENCIJ

- Zagotavljanje dela delavcev drugemu uporabniku
- Tristrano razmerje: delavec – agencija, delavec – uporabnik in uporabnik – agencija.
- Omejitve
- Kvota

- Obveznosti agencije, uporabnika in delavca
- Pogoji za delovanja kadrovskega v ZUTD

Pridobljena koncesija, da lahko »posojajo« delavce. Regulirana dejavnost, če ima država koncesijo. Delodajalec se lahko sam določi ali bo zaposlil preko KA v primeru projektov.

Delavec – kadrovska agencija; pogodba o zaposlitvi. Obligacijska, civilna pogodba – vsebuje ceno, ni civilno določena.

Tristrano razmerje – delavec – agencija, delavec – uporabnik in uporabnik – agencija. Delojemalec mora biti enako plačan kot drugi, ki so zaposleni direktno na podjetju. Delodajalec pošlje delojemalca domov iz dela – prejemati mora nadomestilo plače: za določen čas 70% minimalne plače. KVOTA – 25% - velja za tiste, ki delujejo pri kadrovskega agencijah za določen čas. Kvota ne velja za določen čas. Pri podjemni pogodbi, SP-jih omejitve ni. Agencija nakaže plačo, če je ne dobimo, gremo v podjetje. Kadrovskega agencijo lahko odpre tisti, ki ima koncesijo ministrstva.

PODJEMNA POGODBA

- S podjemno pogodbo se podjemnik zavezuje opraviti določen posel, kot je izdelava ali popravilo kakšne stvari, kakšno telesno ali umsko delo... naročnik pa zavezuje, da mu bo za to plačal.
- Pravica nadzorovati in dajati navodila glede posla.
- Obveznost izvršitve posla glede na dogovorjeno.
- Obveznost prevzema dela in plačila.
- Pogodba je lahko sklenjena s fizično osebo – posameznikom (običajno najdražje) ali s fizično osebo – s.p. (običajno najcenejše).

Utemeljitev ni! Intenzivnost dela je večja. Lahko gledajo e-pošto, če škoduje podjetju. Delodajalec lahko odpusti, če si je dopisoval z družino.

Podjemna pogodba (OZ):

- S fizično osebo – posameznik
- S fizično osebo – s.p./ ekonomska odvisna oseba (ZDR)
-

Podjemna pogodba – začasno opravljeno delo, nima elemente delovnega razmerja, dispozitivnost večja = večja možnost strank dogovora. Kupoprodajna pogodba – po dogovoru plačnika. Pri podjemni pogodbi no nujno da gre za plačilo oz. da izplačajo plačo. Vse deluje po dogovoru.

S podjemno pogodbo se podjemnik zavezuje opraviti določen posel, kot je izdelava ali popravilo kakšne stvari (anketiranje), kakšno telesno ali umsko delo, naročnik pa se zavezuje, da mu bo za to plačal. Urejena v obligacijskem zakoniku.

Delodajalec ima pravico do NADZORA IN NAVODIL. Nadzor (prek telefona, občasen, običajno na koncu), navodila (pravno se lahko v podjemni pogodbi spremenijo, če se delavec

strinja (aneks). OBVEZNOST – prevzema dela in plačila, obveznost izvršitev posla glede na dogovorjeno.

Pri pogodbi o zaposlitvi gre za stalen nadzor med delovnim časom, delodajalec lahko spreminja navodila kadarkoli želi.

EKONOMSKO ODVISNA OSEBA

- Samozaposlena oseba, ki na podlagi pogodbe civilnega prava, osebno, za plačilo, samostojno in dlje časa opravljanja delo v okoliščinah ekonomske odvisnosti ter sama ne zaposluje D.
- ZDR - določa minimalne odpovedne roke.
- Ekonomska odvisnost: min 80 % letnih dohodkov od istega naročnika.
- Dolžnost obveščanja naročnika o pogojih, v katerih deluje in predložitev dokazil in informacij za presojo obstoja ekonomske odvisnosti. Po zaključku vsakega koledarskega/poslovnega leta = v praksi neizvedljivo.
- V predhodnih/končnih določbah se predvidoma zakon, ki bo urejal varstvo in delo ekonomskih odvisnih oseb.
- Omejeno delovno pravno varstvo zajema:
 - o prepoved diskriminacije,
 - o minimalne odpovedne roke,
 - o prepoved odpovedi POZ v primeru neutelemeljenih odpovednih razlogov,
 - o zagovarjanje plačila za pogodbeno dogovorjeno delo, kot je primerljivo za vrsto, obseg in kakovostno pogodbo in splošni akt delodajalca ter obveznosti plačila davkov in prispevkov,
 - o uveljavljanje odškodninske odgovornosti.

AVTORSKA POGODBA

Avtorska dela so individualne intelektualne stvaritve s področja književnosti, znanosti in umetnosti, ki so na kakršenkoli način izražene, če ni s tem zakonom drugače določeno. (podobna je podjemni pogodbi).

Avtorska pogodba (ZAPS): vsebina dela= avtorsko delo. Računalniške rešitve, raziskave, fotografije... kako prenašamo avtorske pravice

ŠTUDENSTKO DELO

- Pogoje: status študenta – ni potrebno izpolnjevati pogojev oz. jih ne preverjajo, urna postavka ni določena. Pojavlja se lahko diskriminacija (m/ž).
- Delo prek študentskega servisa za delodajalca
- Omejitve, poceni delovna sila? - delodajalec ga lahko odpusti, ni potrebno pojasnjevati zakaj. Manj prispevkov. Manj plačano delo.

- Omejitve delovnega časa so enake kot za zaposlene (ni delal več kot 12h skupaj).

Študentsko delo: delodajalec mu lahko reče »adijo« kadar koli.

ZAČASNA IN OČASNA DELA UPOKOJENCEV

- Upravičenec = upokojenec (ne pa tudi »delni« upokojenec)
- Pogodba o opravljanju začasnega ali občasnega dela kot posebnega pogodbenega razmerja med DD in upravičencem, ki ima lahko tudi nekatere elemente delovnega razmerja po ZDR.
- Obvezni podatki pogodbe tudi: vrsta dela, obdobje opravljanja dela, podatek o predvidenem številu ur dela, urna postavka, predviden skupen znesek dohodka.
- Upoštevati iz ZDR: prepoved diskriminacije, delovni čas, odmori in počitki, odškodninska odgovornost, varnost in zdravje pri delu.
- Dajatev DD: 25 % = v proračun.
- Omejitve:
 - o Za upravičenca: največ 60h v koledarskem mesecu
 - o Urna postavka: min 4,2 evra
 - o Max dohodek v koledarskem letu 6.300 evrov
 - o Usklajevanje z rastjo minimalne plače
 - o Dodatne omejitve za DD glede količino začasnega in občasnega dela – od 60 do 1.050 ur mesečno.
- Izjeme:
 - o Nevaldne organizacije, delujoče v javnem interesu: največ dvakratnih ur.
 - o DD z več kot 1.250 D: za največ 3 mesece v koledarskem letu – več ur, max 1.500 v koledarskem letu.

Pogodba o opravljanju začasnega in občasnega dela kot posebnega pogodbenega razmerja med DD in upravičencem, ki ima lahko tudi nekatere elemente delovnega razmerja po ZDR.

V zasebnem sektorju ne moremo nekoga prisiliti, da gre v pokoj, tudi če izpolnjuje pogoje.
Javni sektor: prisilna upokojitev.

Začasno in občasno delo upokojencev (ZUTD): študentsko delo za upokojence... plačajo 25 % socialnih prispevkov od svojega plačila. Takšna pogodba je cenejša od podjetne pogodbe.